

SAMENWERKINGSVERBAND

Rijn & Gelderse Vallei

Onderwijsondersteuning goed geregeld voor kinderen in Rijn & Gelderse Vallei

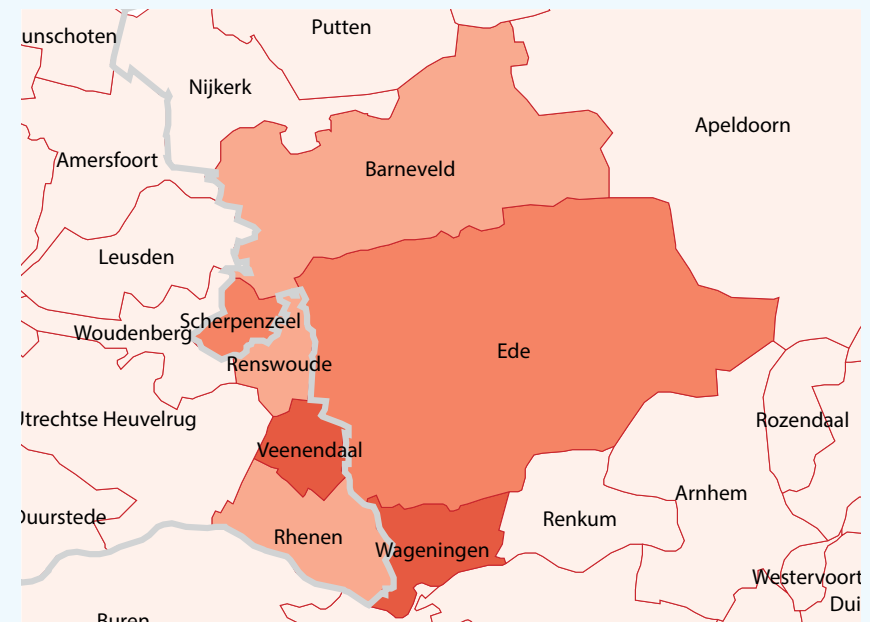
Juni 2014

Samenwerkingsverband PO 25.10

Het samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei is een vereniging van schoolbesturen uit de gemeenten Barneveld, Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen:

- Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs Rhenen
- Stichting voor Christelijk Speciaal Basisonderwijs voor Barneveld en omgeving
- Stichting Hervormde Scholen Voorthuizen
- Vereniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs
- Stichting Katholiek Onderwijs Veluwe Vallei
- Edese Schoolvereniging
- Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met de Bijbel Bennekom
- Stichting Montessorischool Veenendaal
- Stichting De Onderwijsspecialisten
- Gereformeerde Schoolvereniging Veluwe Plus
- Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving
- Stichting Dokter C.P. van Leersumschool
- Stichting voor Scholengemeenschap voor S.V.S.O. 'De Brouwerij'
- Stichting Monton
- Stichting Pallas
- Stichting Protestants Christelijk Onderwijs 'Gelderse Vallei'
- Stichting J.H. Donnerschool
- Stichting Trivium
- Stichting Partners Primair Onderwijs De Link
- Stichting Openbaar Primair Onderwijs Eem-Valleieducatief
- Stichting Openbaar Onderwijs Rijn- en Heuvelland
- Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs De Viermaster
- Stichting Primair Onderwijs Proominent Ede
- Stichting Ede voor Islamitisch Onderwijs en Opvoeding

- Stichting Evangelisch Onderwijs Ede
- Stichting voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs Ede en omgeving
- Schoolvereniging voor Basisonderwijs Wageningen
- Stichting Hervormde Scholen voor Basisonderwijs Veenendaal
- Stichting Orthopedagogische Onderwijsinstelling Arnhem en omgeving
- Stichting Hervormde Scholen De Drieslag
- Vereniging Hervormde Scholen Ede
- Vereniging Protestants Christelijk Onderwijs Garderen/Stroe/Kootwijkerbroek
- Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de Bijbel Lunteren
- Wageningse Schoolvereniging
- Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Apeldoorn

Voorwoord

Dit is het eerste Ondersteuningsplan van samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei.

In dit plan staat hoe het samenwerkingsverband passend onderwijs organiseert en hoe het onderwijsondersteuning vanaf augustus 2014 wil vormgeven. Wat daarvoor nodig is, staat in de steigers. We kunnen dus goed van start met passend onderwijs! In de basistekst in dit Ondersteuningsplan leest u hoe Rijn & Gelderse Vallei passend onderwijs vanaf augustus 2014 wil regelen. In de aparte bijlagenbundel vindt u de (soms meer formele) uitwerking van beleid, reglementen en aanvullende informatie. Waar van toepassing, wordt hiernaar in de basistekst naar verwezen.

Bestuur Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei

Rijn & Gelderse Vallei heeft bewust gekozen voor een gefaseerde aanpak. Het samenwerkingsverband kan op basis van dit Ondersteuningsplan 2014 - 2018 goed van start in augustus 2014. Met ontwikkelen gaan we vanaf januari 2014 echter volop dóór. Denk aan verdere visievorming voor onderwijsondersteuning, de verevening, de positie van het speciaal(basis)onderwijs in het samenwerkingsverband, vernieuwing van maatwerkarrangementen en de verdere inrichting van onze vier regionale steunpunten. Op basis van de uitkomsten passen we dit Ondersteuningsplan zo nodig aan of breiden het uit. Uiteraard volgt het samenwerkingsverband ook dan de formele besluitvormingsprocedures.

Inhoud

Rijn & Gelderse Vallei in beeld	2
<i>kaart en samenwerkende besturen op een rij</i>	
Voorwoord en inhoud	3
Rijn & Gelderse Vallei in beeld	4
<i>startsituatie, kerncijfers anno 2013 en veranderingen in vogelvlucht</i>	
1 Ondersteuningsplan: hoe & wat	5
2 Goed, snel en dichtbij	7
<i>visie en (meetbare) doelen voor 2018</i>	
3 Passende ondersteuning voor ieder kind	9
<i>van basisondersteuning tot arrangementen en hoe we dat organiseren</i>	
4 Expertise efficiënt inzetten	18
<i>wie doet wat op welk ondersteuningsniveau, expertisenetwerk en regionale steunpunten</i>	
5 Samen met ouders	20
<i>samenwerking met ouders</i>	
6 Passend onderwijs en gemeenten	21
<i>passend onderwijs en Transitie Jeugdzorg</i>	
7 Bestuur, organisatie en financiën	22
<i>organisatie, medezeggenschap, kwaliteit, toezicht en financiën</i>	
Colofon	26

Bij dit Ondersteuningsplan hoort een aparte Bijlagenbundel met uitgebreidere informatie, notities en reglementen. In de tekst wordt steeds verwezen naar de bijlage van toepassing.

Startsituatie Rijn & Gelderse Vallei

Kerncijfers

Hoe ziet ons samenwerkingsverband eruit in cijfers? De startsituatie in beeld.

In ons samenwerkingsverband gaan 24.029 leerlingen naar een reguliere basisschool. 686 leerlingen bezoeken het speciaal basisonderwijs, 435 leerlingen het speciaal onderwijs. 187 leerlingen bezoeken speciaal (basis)onderwijs buiten onze regio. 219 leerlingen krijgen extra ondersteuning op basis van een rugzakje (leerlinggebonden financiering).
(cijfers anno 2013)

24.029 leerlingen
35 schoolbesturen
127 scholen
7 gemeenten

Veranderingen in vogelvlucht

Passend onderwijs moet bijdragen aan een succesvolle schoolloopbaan voor alle kinderen en jongeren tot 23 jaar. Rijn & Gelderse Vallei is een samenwerkingsverband primair onderwijs en richt zich dus op leerlingen in de basisschoolleeftijd. Wat verandert er met de wetwijziging?

Vanaf augustus 2014 bepalen (nieuw opgerichte) samenwerkingsverbanden grotendeels zelf hoe zij de leerlingen in hun regio passende onderwijssteuning bieden. De bekostiging daarvoor wijzigt. Zo verdwijnt het rugzakje (leerlinggebonden financiering). Regionale expertisecentra worden opgeheven, net als de Commissie van Indicatiestelling en de Permanente Commissie Leerlingenzorg die onder meer bepaalden of een kind naar het speciaal (basis)onderwijs kon gaan. Vanaf 1 augustus 2014 organiseert het samenwerkingsverband dat allemaal zelf en beslist ook over het geld voor onderwijssteuning. De regio-indeling voor samenwerkingsverbanden is bepaald door de minister van OCW.

1 Ondersteuningsplan: hoe & wat

Vanaf 1 augustus 2014 zijn schoolbesturen verantwoordelijk voor passend onderwijs aan alle leerlingen in hun samenwerkingsverband en hebben 'zorgplicht'. Dat is ook in Rijn & Gelderse Vallei zo. In dit Ondersteuningsplan staat hoe wij passend onderwijs in onze regio willen organiseren.

Alle schoolbesturen voor regulier en speciaal primair onderwijs in de gemeenten Barneveld, Ede, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen vormen Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei. Samen bieden zij iedere leerling goed onderwijs en de juiste ondersteuning. Zo kunnen alle kinderen in de regio zich optimaal ontwikkelen en succesvol zijn op school. Hóe wij als samenwerkingsverband passend onderwijs organiseren staat in dit Ondersteuningsplan. Daarmee heeft de Ondersteuningsplanraad (waarin ouders en medewerkers zijn vertegenwoordigd) ingestemd. Dit plan geldt voor de periode 2014 - 2018 en wordt in 2016 uitgebreid geëvalueerd en bijgesteld. Vanzelfsprekend voldoet dit plan aan de eisen die de Wet passend onderwijs daaraan stelt.

Op basis van het Ondersteuningsplan maken wij elk schooljaar een activiteitenplan. Hierin staan concrete doelstellingen om onderwijsondersteuning goed en efficiënt te organiseren. Uitgangspunt hiervoor: de (onderwijs)ondersteuningsbehoeften van de leerlingen in ons samenwerkingsverband. Om ervoor te zorgen dat onderwijs en (jeugd)hulp goed op elkaar aansluiten, hebben wij als samenwerkingsverband ook afspraken gemaakt met de zeven gemeenten in de regio. Daarvoor is 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' gevoerd. Ook is dit Ondersteuningsplan afgestemd met de samenwerkingsverbanden

voortgezet onderwijs Ede-Wageningen en Barneveld-Veenendaal, voor een goede doorgaande lijn van primair naar voortgezet onderwijs.

Doelen samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei

In 2018 ...

- ... heeft iedere leerling een passend onderwijsarrangement, zo thuisnabij mogelijk
- ... hebben wij geen thuiszitters
- ... heeft elke basisschool zijn basisondersteuning op orde en heeft inzicht in (leer)opbrengsten
- ... is de leerkracht dé spil in het bieden van (basis)ondersteuning in de eigen groep
- ... is de intern begeleider dé spil in onze ondersteuningsaanpak
- ... is er extra geld voor verdere versterking van het regulier onderwijs

- ... organiseren we onderwijsondersteuning snel en efficiënt (heldere procedures, snelle plaatsing, doorstroom en terugplaatsing)
- ... werken we meer preventief en kennen we effectieve preventieve onderwijsarrangementen
- ... werken we goed samen met de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs, gemeenten en jeugdhulp
- ... gaan meer kinderen naar het regulier onderwijs
- ... is het aantal klachten en beroep en bezwaar minimaal

We monitoren en evalueren of we de gewenste resultaten hebben behaald. Dat is verankerd in ons kwaliteitsbeleid (zie hoofdstuk 7).

2 Goed, snel en dichtbij

Ieder kind verdient het beste onderwijs. In Rijn & Gelderse Vallei willen wij passend onderwijs zo organiseren dat ieder kind in onze regio dat beste onderwijs ook krijgt. We zetten in op preventie, bouwen op stevige basisondersteuning en handelen doelmatig. Natuurlijk met ouders als gelijkwaardige partners.

Basis voor passend onderwijs in onze regio is een positieve grondhouding naar kinderen. We proberen een kind zo goed mogelijk te ondersteunen in zijn ontwikkeling en sluiten aan bij zijn talenten. De kernvraag: wat heeft dit kind nu nodig om tot leren te komen en zich goed te ontwikkelen?

In onze regio gaat nu circa 95 procent van alle leerlingen naar een reguliere basisschool. Met de meeste kinderen gaat het daar gelukkig prima. Ook als een kind extra hulp of ondersteuning nodig heeft, kan de basisschool die meestal zelf bieden. Wat de mogelijkheden en grenzen van een school precies zijn, staat in het Schoolondersteuningsprofiel dat elke school in ons samenwerkingsverband heeft gemaakt. Hierin lezen ouders wat zij kunnen en mogen verwachten van de school.

Kan een school níet het gewenste passende onderwijs bieden, dan geldt voor het schoolbestuur waaronder deze school valt, de zorgplicht. In de praktijk betekent dit dat de school ervoor moet zorgen dat deze leerling op een andere school wél de juiste ondersteuning krijgt. Ons samenwerkingsverband biedt hiervoor een 'dekkend aanbod'. Oftewel: voor ieder kind de juiste onderwijsondersteuning in de vorm van een passend onderwijsarrangement. Alleen voor zéér specialistische onderwijsbehoeften kan het voorkomen dat een kind voor

passend onderwijs buiten de regio moet zijn. Bijvoorbeeld als een kind ernstige meervoudige beperkingen heeft.

Sterke basis(ondersteuning)

Schoolbesturen in Rijn & Gelderse Vallei hebben afspraken gemaakt over de basiskwaliteit en de basisondersteuning die elke reguliere basisschool minimaal biedt. Een 'voldoende' van de onderwijsinspectie is bijvoorbeeld een minimale eis. Een andere afspraak: we werken handelingsgericht en opbrengstgericht. Leerkrachten kijken wat een kind nodig heeft om zich goed te ontwikkelen en stemmen hun onderwijsaanbod daarop af. Zij werken opbrengstgericht en volgen de ontwikkeling van kinderen, om (zo) preventief (mogelijk) te handelen als zij signaleren dat extra ondersteuning nodig is.

Ouders zien wij als gelijkwaardige partners, die vanaf stap één betrokken worden bij de extra ondersteuning aan hun kind. Als samenwerkingsverband zorgen wij ervoor dat het voor ouders en netwerkpartners van A tot Z duidelijk is hoe ondersteuningsprocessen zijn geregeld.

Uitgangspunten voor extra ondersteuning

Uitgangspunten voor extra onderwijsondersteuning: zo snel mogelijk, zo licht mogelijk, zo dicht mogelijk bij huis, op de meest

adequate manier, door de meest geschikte persoon/instelling, samen met ouders en (zo nodig) partners in (jeugd)hulp. Samen werken we op basis van één kind, één gezin, één plan. Zo ondersteunen we een kind optimaal in verschillende domeinen in zijn leven.

Kinderen voor wie een speciale onderwijsplek het meest passende onderwijsarrangement is, kunnen terecht op één van de scholen voor speciaal (basis)onderwijs in ons samenwerkingsverband. We werken doelmatig, met zo min mogelijk bureaucratie. Daar hoort bij dat professionals in de scholen en schoolbesturen zoveel mogelijk zelf aan zet zijn, met een centrale rol voor de intern begeleider in de organisatie van passend onderwijs. Op het niveau van het samenwerkingsverband maken de schoolbesturen onder meer afspraken op hoofdlijnen over 'kaders' voor passend onderwijs, medezeggenschap, afstemming met gemeenten en besteding van geld.

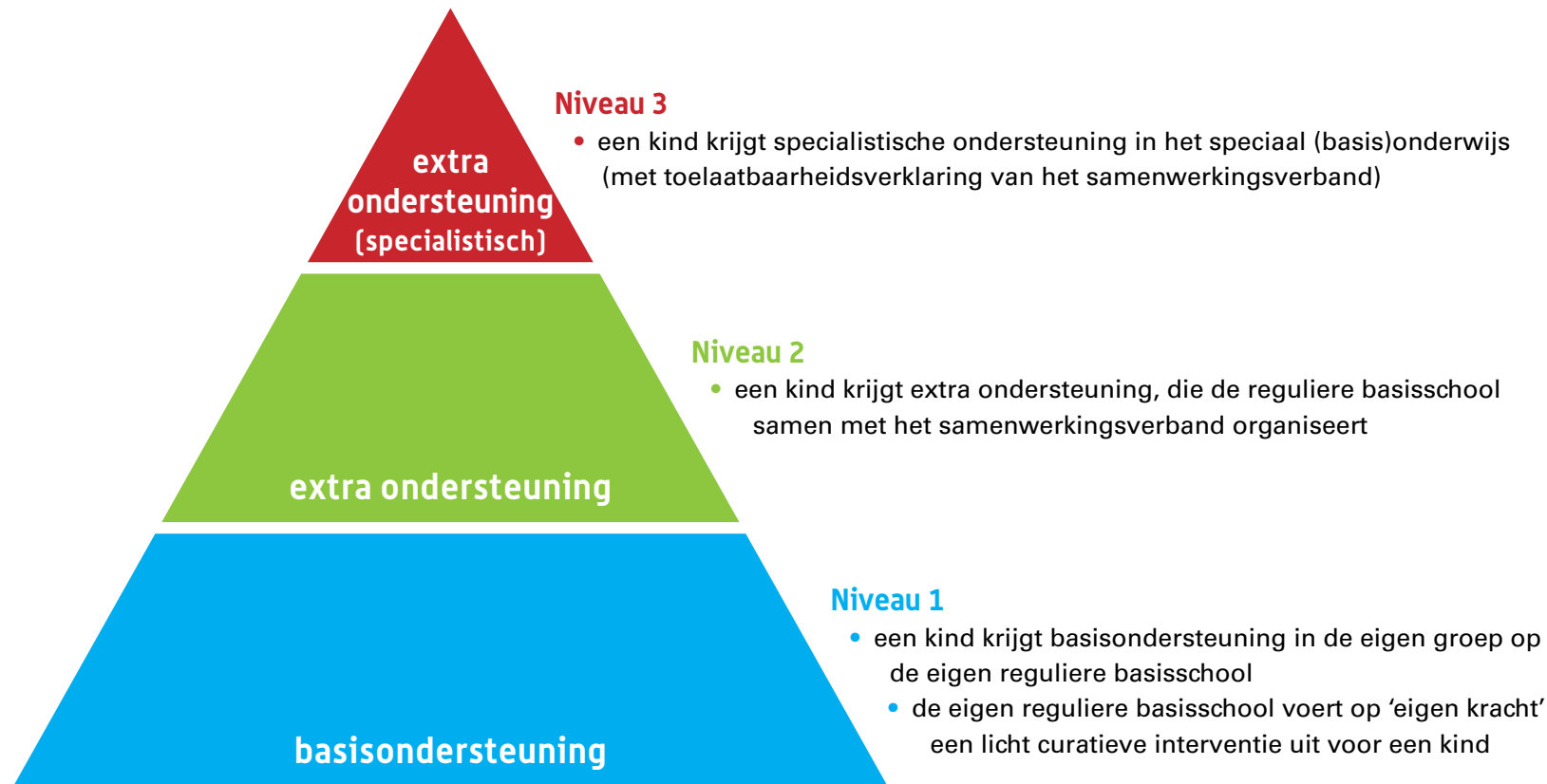
Met de officiële start van passend onderwijs in augustus 2014 houdt visieontwikkeling niet op. We kiezen in Rijn & Gelderse Vallei voor een gefaseerde aanpak en ontwikkelen organisatie en onderwijsarrangementen de komende periode verder. Zie ook onder het voorwoord op pagina 3.

- *Zie bijlage 1: visie uitgebreider toegelicht.*
- *Zie bijlage 2: richtinggevende uitspraken over wat centraal en decentraal georganiseerd wordt voor passend onderwijs.*
- *Zie bijlage 3: doelen verwoord in kwalitatieve en kwantitatieve resultaten voor 2018.*

3 Passende ondersteuning voor ieder kind

In samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei kennen we drie niveaus van ondersteuning:

Sterke basis (niveau 1)

Het fundament voor passend onderwijs

Een sterke basis zien wij in Rijn & Gelderse Vallei als hét fundament voor passend onderwijs. Daarom hebben schoolbesturen afspraken gemaakt over de basisondersteuning die elke school in Rijn & Gelderse Vallei iedere leerling biedt. Is extra ondersteuning nodig, dan volgt een arrangement.

Waarom moet basisondersteuning voldoen? Basisondersteuning omvat alle preventieve en licht curatieve acties die een basisschool planmatig inzet voor een kind, zo nodig met inzet van externe deskundigen/ketenpartners in de school.

In Rijn & Gelderse Vallei kent basisondersteuning op elke school vier pijlers:

- 1 basiskwaliteit
- 2 preventief en handelingsgericht werken
- 3 licht curatieve interventies
- 4 de intern begeleider als spil in de ondersteuningsstructuur

1 basiskwaliteit

Val je als school onder basistoezicht van de Inspectie van het Onderwijs, dan is de basiskwaliteit op orde. Dat verwachten we als samenwerkingsverband van elke school in onze regio. We gaan ervan uit dat ook iedere leerkracht minimaal basiskwaliteit levert op pedagogisch en didactisch gebied, in klassenmanagement en leerlingenondersteuning.

→ Zie bijlage 4 voor de indicatoren vanuit het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs waar Rijn & Gelderse Vallei voor wat betreft de basiskwaliteit bij aansluit.

2 preventief en handelingsgericht werken

Passend onderwijs in de praktijk vraagt van leerkrachten (en andere professionals in de school) dat zij effectief kunnen omgaan met verschillen tussen leerlingen. Handelingsgericht werken helpt daarbij: uitgaan van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen en daarop aansluiten.

Preventie betekent: tijdig signaleren als een leerling belemmeringen ervaart bij het leren of opgroeien en daar snel op inspelen. Dat vraagt om diagnostische deskundigheid, al dan niet in samenwerking met ketenpartners. Uiteraard hoort een veilig schoolklimaat ook bij de basisondersteuning. Die is immers cruciaal om tot ontwikkeling te komen.

→ Zie bijlage 5 voor de Uitgangspunten handelingsgericht werken van Pameijer, Van Beukering & De Lange die Rijn & Gelderse Vallei gebruikt. Ook vind je hier handelingsgericht werken in schema weergegeven.

3 licht curatieve interventies

Licht curatieve interventies om leerlingen te ondersteunen horen ook tot de basisondersteuning. Denk aan aandacht voor faalangstvermindering of extra hulp voor dyslexie of dyscalculie. Deze ondersteuning voert de school op eigen kracht uit. Rijn & Gelderse Vallei heeft een lijst gemaakt van de interventies waarom het gaat. Wellicht kunnen in de toekomst méér licht curatieve interventies worden toegevoegd, afhankelijk van het geld dat via het samenwerkingsverband beschikbaar is/komt voor versterking van de basisondersteuning.

→ Zie bijlage 6 voor de lijst licht curatieve interventies die horen bij basisondersteuning.

4 de intern begeleider als spil in de ondersteuningsstructuur

Rijn & Gelderse Vallei ziet de intern begeleider* als onderwijsexpert handelingsgericht werken. Daarmee is hij/zij de spil in de ondersteuningsstructuur. Concreet betekent dit dat ook de intern begeleider handelingsgericht werkt en bijvoorbeeld leerkrachten ook handelingsgericht begeleidt. Voorwaarde is dat intern begeleiders voldoende vaardig zijn in handelingsgericht werken in diverse situaties, ook in samenwerking met ketenpartners.

→ Zie bijlage 7 voor meer informatie over interne begeleiding en handelingsgericht werken.

* de intern begeleider of een andere professional die de taak interne begeleiding uitvoert

Extra ondersteuning (niveau 2)

Arrangementen

Heeft een kind méér nodig dan basisondersteuning? Dan bieden we een onderwijsarrangement dat aansluit bij zijn onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Elke vorm van extra ondersteuning noemen we een 'arrangement'. Dat kan alleen extra onderwijsondersteuning omvatten, maar ook een combinatie van onderwijs en (jeugd)hulp. Dit 'arrangeren' doen we ook handelingsgericht.

Om te bepalen welk arrangement nodig is, kijken we naar het kind en naar zijn leefomgeving. Hoe gaat het op school, hoe gaat het thuis en in de vrije tijd? Hoe gaat het qua ontwikkeling in de verschillende ontwikkelingsgebieden? Wat zijn onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van kind, ouders en leerkracht/school? Welke ontwikkelingsdoelen streven we na? Vanzelfsprekend zijn ouders nauw betrokken bij het vormgeven van het arrangement. We focussen niet op wat er 'mis is' met een kind, maar definiëren wat een kind nodig heeft om zich beter te ontwikkelen. En vooral op wat de leerkracht/school nodig heeft om het meest passende arrangement te bieden. Hoeveel tijd en aandacht is bijvoorbeeld nodig, welke materialen of aanpassingen zijn nodig in de klas?

'Groeidocument': onze standaard

In ons samenwerkingsverband maken we arrangementen op dezelfde manier. We gebruiken hiervoor het standaardinstrument 'Groeidocument Handelingsgericht Arrangeren'. Dit ondersteunt scholen om in kaart te brengen welke ondersteuning een kind nu precies nodig heeft. Het groeidocument heeft vier onderdelen:

- de gegevens van de leerling
- inventarisatie van de situatie van de leerling, de school en 'thuis'
- beschrijving van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling
- het ontwikkelingsperspectief

Elkaars expertise inzetten

In het ondersteuningsarrangement staan afspraken over onder meer het ontwikkelingsperspectief voor het kind en de duur van het arrangement. Arrangementen worden in de eigen school aangeboden, eventueel met inzet van externe deskundigen. Zo kan de basisschool samenwerken met een andere basisschool of het speciaal (basis)onderwijs in ons samenwerkingsverband. Op dit moment krijgen kinderen overigens al arrangementen aangeboden die het resultaat zijn van dit soort samenwerking.

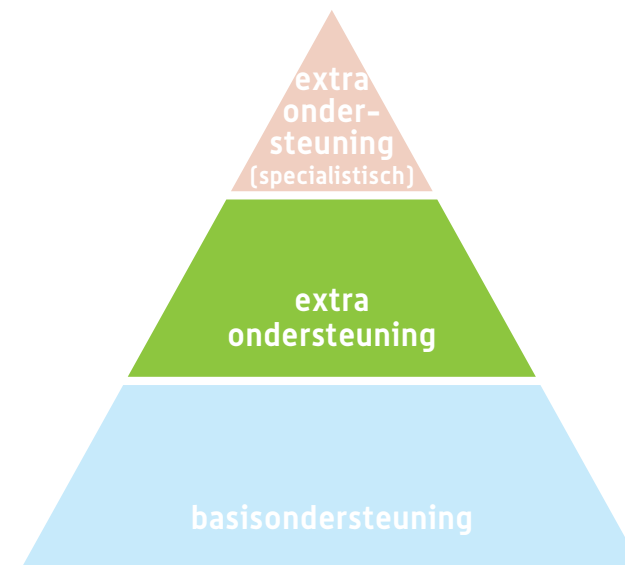
Regionale steunpunten

Scholen in onze regio kunnen een beroep doen op het *regionaal steunpunt* in hun regio. Hier werken de *steunpuntconsulenten*. De steunpuntconsulenten ondersteunen alle scholen in hun regio bij het vormgeven van de juiste onderwijsondersteuning. De steunpuntconsulenten vormen samen met de directeur de 'motor' van ons samenwerkingsverband.

Het bestuur van Rijn & Gelderse Vallei denkt dat de scholen voor speciaal basisonderwijs prima thuisbases kunnen zijn voor de regionale steunpunten. In deze steunpunten vind je expertise uit het regulier en speciaal (basis)onderwijs terug. Ook staat nauwere samenwerking tussen speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs op de agenda. Zo ontstaan regionale mini-expertisecentra, waar veel kennis aanwezig is over onderwijsondersteuning voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften.

De samenwerkende schoolbesturen zien ons samenwerkingsverband als gezamenlijk expertisenetwerk. De steunpuntconsulenten hebben goed in beeld wie (of welke organisatie/instelling) over welke expertise beschikt en kunnen extra ondersteuning snel en efficiënt organiseren. Dat kan ook deskundigheid zijn van ketenpartners buiten het samenwerkingsverband, zoals jeugdhulp. Arrangementen variëren in 'zwaarte'. Uitgangspunten voor extra ondersteuning: zo licht mogelijk, zo dicht mogelijk bij huis, op de meest adequate manier, door de meest geschikte persoon/instelling, samen met ouders en (zo nodig) partners in (jeugd)hulp.

→ Zie bijlage 9: Groeidocument handelingsgericht arrangeren.

Niveau 2

- een kind krijgt extra ondersteuning, die de reguliere basisschool samen met het samenwerkingsverband organiseert

Specialistische arrangementen (niveau 3)

Speciaal (basis)onderwijs

Biedt extra ondersteuning in de basisschool onvoldoende antwoord op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van een kind, dan kan het speciaal (basis)onderwijs het passende maatwerkarrangement bieden. Natuurlijk wordt ook dit afgestemd met ouders.

In ons samenwerkingsverband zijn vier scholen voor speciaal basisonderwijs, verdeeld over vier schoolbesturen. Ook is er een breed aanbod voor speciaal onderwijs (cluster 3 en 4). Hiermee heeft Rijn & Gelderse Vallei een 'dekkend aanbod' in onze regio met passend onderwijs voor ieder kind.

Voor plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs geeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring af. Vooraf is een deskundigenadvies nodig. Vinden ouders, school en twee deskundigen (in het ondersteuningsteam van de school of uit het expertisenetwerk) dat plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs nodig is? Is ook overeenstemming over het type onderwijs? Is dat niet zo, dan geeft de onafhankelijke deskundigencommissie advies. Hierin zitten dan deskundigen die tot dan toe niet betrokken waren bij het kind in kwestie.

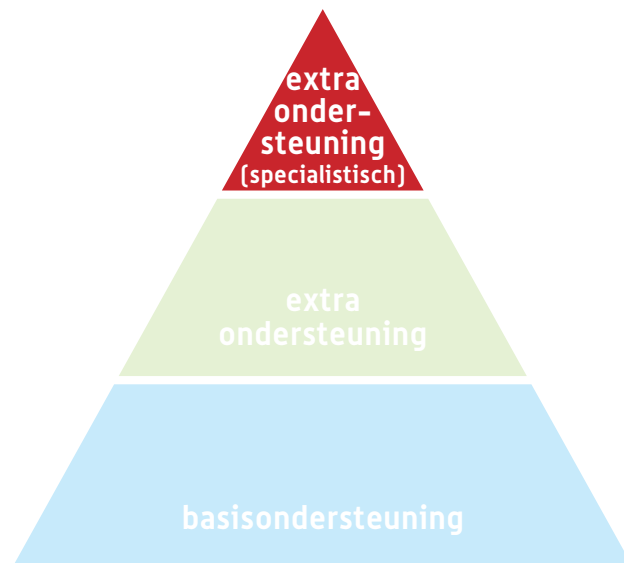
Wie die 'deskundigen' zijn, hangt af van de situatie. In elk geval is er een orthopedagoog betrokken, afhankelijk van het kind in kwestie eventueel aangevuld met een kinder- of jeugdpsycholoog, een pedagoog, een kinderpsychiater, een maatschappelijk werker of arts. Het samenwerkingsverband zal het deskundigenadvies meestal volgen. Het checkt wel of dit advies goed tot stand is gekomen. Zijn alle betrokkenen gehoord, welke extra ondersteuning heeft de basisschool tot nu toe aangeboden, is voldoende gekeken naar alle ondersteuningsbehoeften: dat wordt getoetst voordat de toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven.

Zijn ouders of andere betrokkenen het niet eens met de beslissing van het samenwerkingsverband, dan kunnen zij een beroep doen op de Geschillenregeling.

Worden kinderen via een voorschoolse voorziening of 'zijinstroom' (vanuit andere samenwerkingsverbanden) verwezen naar het speciaal (basis)onderwijs, dan vraagt het samenwerkingsverband altijd vooraf advies aan de onafhankelijke deskundigencommissie. In het ondersteuningsarrangement dat een kind krijgt in het speciaal (basis)onderwijs staan ook afspraken over het ontwikkelingsperspectief voor het kind en de duur van het arrangement. Plaatsing op een school voor speciaal (basis)onderwijs kan immers ook tijdelijk nodig zijn.

→ *Zie bijlage 11: Beschrijving van ons (dekkende) expertisenetwerk van basisonderwijs en speciaal (basis)onderwijs en het aanbod.*

→ *Zie bijlage 19: Geschillenregelingen.*

Niveau 3

- een kind krijgt specialistische ondersteuning in het speciaal (basis)onderwijs (met toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband)

Geen thuiszitters!

Volgens de Leerplichtwet zijn thuiszitters leerplichtige jongeren van 5 tot 18 jaar, die ingeschreven zijn op school en die zonder geldige reden (zoals vrijstelling van de leerplichtwet) meer dan vier weken verzuimen. Met de leerplichtambtenaren van de zeven gemeenten in onze regio hebben we afgesproken dat verzuim direct gemeld én aangepakt wordt. We stemmen samen af over de begeleiding van de jongere in kwestie. Doel is uiteraard: alle leerplichtige jongeren naar school.

Doorgaande ontwikkelingslijn

Ontwikkeling begint noch stopt in het basisonderwijs. Daarom zoekt Rijn & Gelderse Vallei nauwe samenwerking met voorschoolse voorzieningen én met het voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio. Zo borgen we een goede doorgaande lijn, zeker voor de kinderen met een extra ondersteuningsaanbod. We intensiveren onze afstemming de komende periode, met als eerste prioriteit een goede overdracht naar het basisonderwijs of speciaal (basis)onderwijs en naar het voortgezet (speciaal) onderwijs.

Ondersteuningsniveaus en inzet expertise

Niveau 1

- een kind krijgt basisondersteuning in de eigen groep op de eigen reguliere basisschool
- *Inzet expertise: leerkracht, eventueel groepsbespreking, intern begeleider is casemanager, ouders zijn betrokken bij het aanbod*
- de eigen reguliere basisschool voert op 'eigen kracht' een licht curatieve interventie uit voor een kind
- *Inzet expertise: leerkracht, ondersteuningsteam, intern begeleider is casemanager, ouders zijn betrokken bij het aanbod*

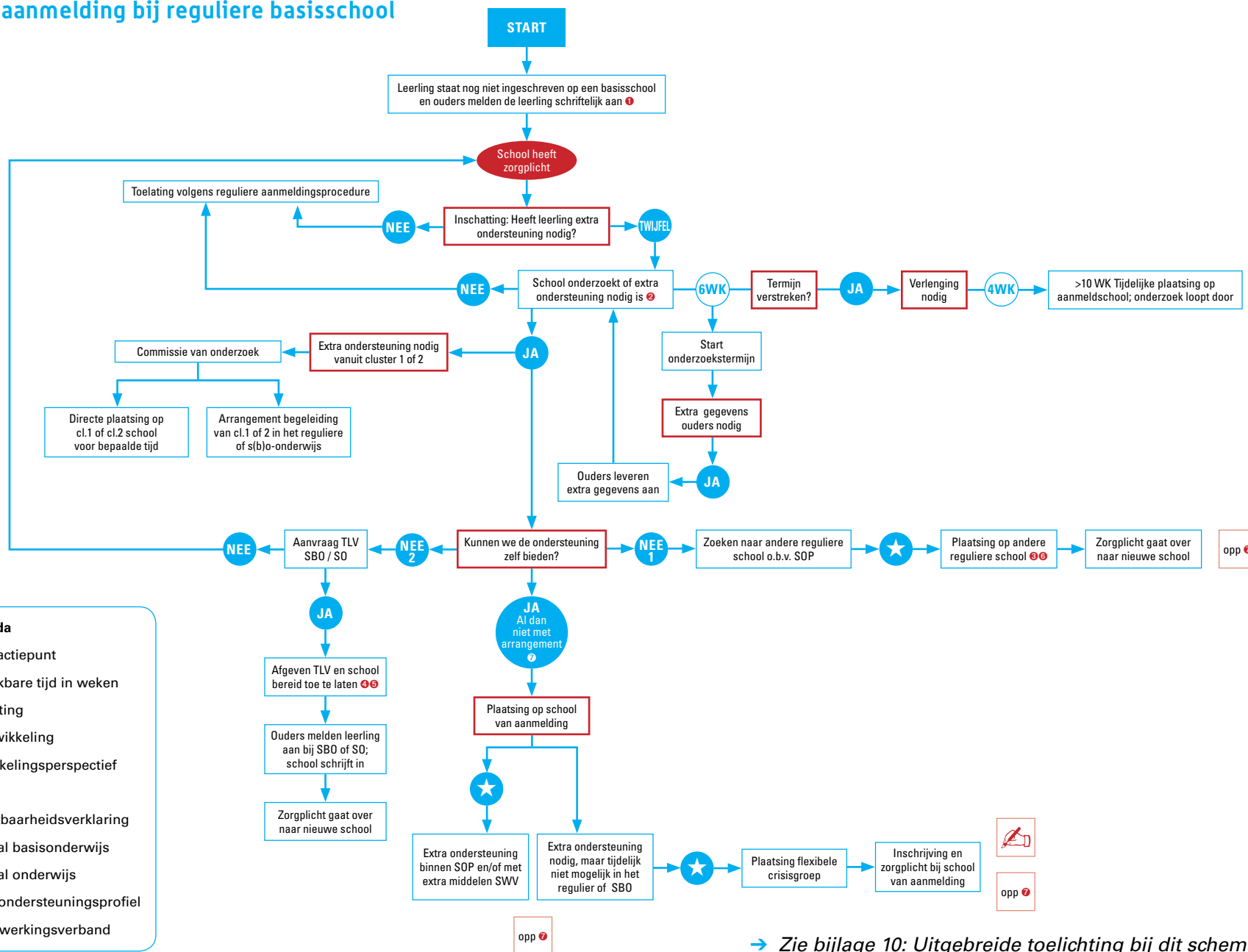
Niveau 2

- een kind krijgt extra ondersteuning, die de reguliere basisschool samen met het samenwerkingsverband organiseert
- *Inzet expertise: leerkracht, ondersteuningsteam van de school, de steunpuntconsulent bemiddelt voor inzet expertise vanuit het samenwerkingsverband, intern begeleider is casemanager, ouders vullen het Groeidocument in en zijn betrokken bij het vormgeven van het arrangement*

Niveau 3

- een kind krijgt specialistische ondersteuning in het speciaal (basis)onderwijs (met toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband)
- *Inzet expertise: leerkracht, ondersteuningsteam van de school, deskundigenadvies via de steunpuntconsulent, intern begeleider is casemanager, ouders zijn betrokken bij plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs*

Zorgplicht aanmelding bij reguliere basisschool

Legenda

- keuze/actiepunt
- 4WK beschikbare tijd in weken
- ! toelichting
- ✍ in ontwikkeling
- opp ? ontwikkelingsperspectief
- cl. cluster
- TLV toelaatbaarheidsverklaring
- SBO speciaal basisonderwijs
- SO speciaal onderwijs
- SOP schoolondersteuningsprofiel
- SWV samenwerkingsverband

→ Zie bijlage 10: Uitgebreide toelichting bij dit schema 17

4 Expertise effectief inzetten

Om passende onderwijsondersteuning snel te organiseren, is effectieve inzet van expertise noodzakelijk. Zoals gezegd ziet Rijn & Gelderse Vallei de intern begeleider als spil in de ondersteuningsstructuur. In alle gevallen heeft de intern begeleider de rol van 'casemanager' en voert regie over de juiste onderwijsondersteuning voor kinderen.

Samen met de leerkracht is de intern begeleider aan zet om eventuele belemmeringen tijdig te onderkennen en om een ondersteuningsarrangement op maat te arrangeren. Daarnaast is hij/zij casemanager, organiseert ondersteuning binnen de eigen school, of regelt die.

Het samenwerkingsverband vindt dat bij toewijzing van onderwijsarrangementen op niveau 2 en 3 (zie ook pagina 16) het ondersteuningsteam van de school een belangrijke rol moet spelen. Zo'n ondersteuningsteam bestaat minimaal uit de intern begeleider en de leerkracht, zo nodig aangevuld met de (school)maatschappelijk werker, de jeugdverpleegkundige en het regionaal steunpuntteam. Is aanvullende expertise nodig, dan schuiven ook andere ketenpartners aan. Het ondersteuningsteam nodigt ouders uit voor ondersteuningsteambijeenkomsten over hun kind.

Door in het ondersteuningsteam met elkaar de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van een kind in kaart te brengen, kan snel afgestemd worden over een arrangement. Leidraad voor dit gesprek is het Groeidocument Handelingsgericht Arrangeren. Dit groeidocument wordt voor iedere leerling die extra ondersteuning krijgt, ingevuld.

Is inzet van externe expertise nodig, dan kan de intern begeleider terecht in het expertisenetwerk, of bij het regionaal steunpunt.

Expertisepunt: regionaal toegankelijk

Rijn & Gelderse Vallei maakt graag gebruik van de grote expertise die al aanwezig is. Er is de afgelopen jaren veel kennis en ervaring opgebouwd in de reguliere basisscholen, het speciaal (basis)onderwijs en de regionale expertisecentra in de vorige samenwerkingsverbanden.

Om ervoor te zorgen dat vooral intern begeleiders snel hun weg vinden in dit expertisenetwerk, kunnen de steunpuntconsulenten bemiddelen. Als het ondersteuningsteam van een basisschool constateert dat extra ondersteuning nodig is, kan de intern begeleider snel een beroep doen op zo'n consulent, die opereert via de regionale steunpunten.

De steunpuntconsulenten kunnen helpen bij het vaststellen van de ondersteuningsbehoeften van een kind, bij de inzet van gespecialiseerde uitvoerders zoals een gedragspecialist of ergotherapeut en bij trajectbegeleiding naar speciaal (basis) onderwijs. Zie ook pagina 13 in dit Ondersteuningsplan.

Deskundigencommissie

Aan het regionaal steunpunt is ook de deskundigencommissie gekoppeld. Die adviseert het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheidsverklaring.

Wat de steunpunten en de steunpuntconsulenten kunnen betekenen voor kinderen, ouders en onderwijsteams in ons samenwerkingsverband, wordt de komende periode dus verder uitgewerkt. Vragen daarbij: hoe zetten we preventieve arrangementen effectief in? Welke rol kunnen het expertisenetwerk en het expertisepunt spelen in gezamenlijke professionalisering? Hoe gaat de pool met gespecialiseerde uitvoerders er precies uitzien?

→ *Zie bijlage 12 voor voorbeelden van ondersteuning die de steunpuntconsulenten kunnen bieden en/of kunnen organiseren.*

5 Samen met ouders

Eén van de speerpunten van passend onderwijs is het versterken van de positie van ouders. De zorgplicht voor schoolbesturen helpt daarbij: wij helpen ouders bij het vinden van de school die hun kind het meest passende onderwijsarrangement kan bieden. Maar dat is pas het begin. Alleen samen met ouders én partners als jeugdzorg en gemeenten kunnen wij passend onderwijs tot een succes maken.

Goede samenwerking tussen ouders, school en ketenpartners is altijd van belang, maar zéker als een kind extra ondersteuning nodig heeft.

Ouderbetrokkenheid: stevig verankerd

Ouders hebben wettelijk recht op goede informatie over de vorderingen van hun kind en de eventuele extra ondersteuning die nodig is. Rijn & Gelderse Vallei vindt dat ouders vanaf stap één al betrokken moeten zijn bij het onderwijs aan hun kind, niet pas als blijkt dat extra ondersteuning nodig is. Niet voor niets is 'ouderbetrokkenheid' daarom onderdeel van handelingsgericht werken.

Ook in het eerdergenoemde Groeidocument Handelingsgericht Arrangeren (zie bijlage 9) is de rol en betrokkenheid van ouders stevig verankerd. Het 'arrangeren' van ondersteuning begint mede met de visie die kind en ouders hebben op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en het gewenste ondersteuningsarrangement.

Schoolondersteuningsprofiel biedt inzicht

Elke school in ons samenwerkingsverband heeft in zijn Schoolondersteuningsprofiel uitgelegd wat zijn ondersteuningsmogelijkheden zijn. Dit profiel staat in de Schoolgids. Op de website van Rijn & Gelderse Vallei staan alle Schoolondersteuningsprofielen. Hier vinden ouders ook alle informatie over ons samenwerkingsverband. Hoe we informatievoorziening naar ouders verder vormgeven, stemmen we af met de Ondersteuningsplanraad (zie verderop op deze pagina). www.swvrijngeldersevallei.nl

Medezeggenschap

Zeggenschap van ouders op hoe wij passend onderwijs in ons samenwerkingsverband vormgeven is geregeld via de Ondersteuningsplanraad (OPR). Hierin zijn niet alleen ouders, maar ook medewerkers van de samenwerkende schoolbesturen vertegenwoordigd. De OPR heeft instemmingsrecht op dit Ondersteuningsplan (zie verder hoofdstuk 7).

6 Passend onderwijs en gemeenten

In 2015 krijgen gemeenten de regie over de jeugdzorg. Dit heet ook wel 'Transitie Jeugdzorg': jeugdzorg komt 'over' van provincies naar gemeenten. Deze transitie gaat gepaard met een inhoudelijke vernieuwing: voorzieningen en hulpverleners gaan zich meer richten op de versterking van de eigen kracht van kinderen, jongeren en opvoeders.

De Jeugdwet wordt per 2015 ingevoerd en vervangt niet alleen de Wet op de jeugdzorg, maar ook de verschillende andere onderdelen van de jeugdzorg die nu nog onder de Zorgverzekeringswet (geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (zorg voor kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking) vallen. In de Wet passend onderwijs worden samenwerkingsverbanden verplicht om het Ondersteuningsplan af te stemmen op het beleidsplan voor jeugdhulp van de gemeente. In het geval van Rijn & Gelderse Vallei gaat dit dus om zeven gemeenten. Juist omdat wij werken vanuit de gedachte: één kind, één gezin, één plan en een kind op zowel onderwijs als zorg willen ondersteunen, is samenwerking met gemeenten in onze regio cruciaal. Andere 'gemeentelijke' thema's die passend onderwijs raken zijn: leerplicht, leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting. Over dit Ondersteuningsplan voerde ons samenwerkingsverband 'op overeenstemming gericht overleg' met de zeven gemeenten, om onderwijs en jeugdhulp zo goed mogelijk op elkaar aan te sluiten.

→ *Zie bijlage 12 voor meer informatie over passend onderwijs in relatie tot gemeentelijk beleid.*

7 Bestuur, organisatie en financiën

Hoe hebben we bestuur, organisatie en medezeggenschap ingericht in ons samenwerkingsverband?

Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei is een vereniging waarbij alle samenwerkende schoolbesturen zijn aangesloten. De schoolbesturen hebben invloed op het beleid en de koers van het samenwerkingsverband via de algemene ledenvergadering (het toezichthoudend orgaan).

De algemene ledenvergadering adviseert het bestuur (gevraagd en ongevraagd). Verder keurt zij de strategische doelstellingen van het samenwerkingsverband goed, net als het Ondersteuningsplan, de (meerjaren)begroting en het jaarverslag.

Een toezichtkader is leidend voor de manier waarop de algemene ledenvergadering als toezichthouder optreedt. Hierin staan vijf ijkpunten:

- is er sprake van (meerjaren)strategisch beleid?
- weet het bestuur dit beleid te vertalen in concrete acties?
- organiseert het bestuur passend onderwijs efficiënt en is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd?
- onderhoudt het bestuur relaties met de belangrijkste stakeholders op een goede manier?
- leeft het bestuur de wettelijke (bekostigings)regels en algemene beginselen van goed bestuur na?

→ Zie bijlage 13 voor het volledige toezichtkader.

Bestuur

Het bestuur is het 'bevoegd gezag' van de vereniging. Het bestuur is zo samengesteld dat het de diversiteit van de vereniging weerspiegelt. Het huidige bestuur:

- Fransje van Veen (expertise: regulier onderwijs)
- Martin van den Brink (expertise: regulier onderwijs)
- Geurt Morren (expertise: regulier onderwijs)
- Harnold Plat (expertise: speciaal basisonderwijs/financiën)
- Piet Immerzeel (expertise: kleine besturen)
- Wim Ludeke (expertise: cluster 3)
- Jacques Gordijn (expertise: cluster 4)
- Willem van Leeuwen (onafhankelijk voorzitter)

Taken en bevoegdheden van het bestuur zijn verwoord in de statuten (die door de algemene ledenvergadering zijn goedgekeurd). Samengevat is het bestuur verantwoordelijk voor missie, visie, strategie, organisatie en financieel beleid. Het bestuur legt plannen (zoals het Ondersteuningsplan, het jaarlijkse activiteitenplan en het personeelsplan) ter goedkeuring voor aan de algemene ledenvergadering. Het bestuur benoemt ook de directeur die ons samenwerkingsverband per augustus 2014 gaat leiden. Tot die tijd kent Rijn & Gelderse Vallei een 'kwartiermaker'.

Directeur

Thea de Graaf is per 1 augustus 2014 de directeur van Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei. Verdere visievorming voor passend onderwijs in onze regio, het uitwerken van personeelsbeleid en het opzetten van een goede bedrijfsvoering zijn andere taken. Samengevat: de directeur is straks verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in ons samenwerkingsverband.

Medezeggenschap

Vanaf januari 2014 kent Rijn & Gelderse Vallei een Ondersteuningsplanraad (OPR). Hierin zijn vertegenwoordigd: vijf ouders en vijf medewerkers uit het regulier onderwijs en drie ouders en drie medewerkers uit het speciaal (basis) onderwijs. De OPR moet minimaal een keer per vier jaar met het Ondersteuningsplan instemmen. Het bestuur wil de OPR graag meerdere keren per jaar ontmoeten om onder meer te spreken over het activiteitenplan, de begroting en andere actuele thema's. De OPR heeft ook initiatiefrecht en kan dus zelf voorstellen doen aan het bestuur.

→ *Zie bijlage 14 voor meer informatie over de OPR, de leden, het medezeggenschapsstatuut, het reglement Ondersteuningsplanraad en het verkiezingsreglement.*

Kwaliteitsbeleid

We monitoren en evalueren in Rijn & Gelderse Vallei goed hoe het gaat met passend onderwijs. In ons activiteitenplan vermelden we steevast hóe wij toetsen of gewenste resultaten ook zijn bereikt. We sluiten in algemene zin zoveel mogelijk aan bij de huidige cyclus Plan Do Check Act van schoolbesturen. Dat betekent dat we zoveel mogelijk monitoren op basis van inspectierapporten, school(ondersteunings)plannen, verantwoordingsrapportages en jaarverslagen.

Heel specifiek monitoren we of alle scholen in ons samenwerkingsverband voldoende basisondersteuning bieden aan kinderen. In de eerste helft van 2014 volgt een nulmeting om het huidige niveau basisondersteuning in kaart te brengen. Vervolgens herhalen we deze monitor jaarlijks. De algemene ledenvergadering houdt toezicht op het totale functioneren van ons samenwerkingsverband.

→ *Zie bijlage 16 voor meer informatie over ons kwaliteitsbeleid.*

Onderwijsinspectie toetst straks ook

Zodra de Wet passend onderwijs in werking treedt in augustus 2014, houdt ook de Inspectie van het Onderwijs toezicht op ons samenwerkingsverband. Die kijkt onder meer naar het aantal thuiszitters, de spreiding en doorstroom van leerlingen in het onderwijs, signalen over slechte uitvoering van passend onderwijs, het Ondersteuningsplan, de jaarverslagen, de verdeling van ondersteuningsmiddelen en de deskundigheid van leerkrachten.

Ook kijkt de inspectie of het aantal scholen met verscherpt toezicht in het samenwerkingsverband al dan niet afwijkt van het landelijk gemiddelde. Bij die scholen die onder verscherpt toezicht staan, kijkt de inspectie éxtra kritisch naar hoe ondersteuning voor kinderen is geregeld.

Financiën in Rijn & Gelderse Vallei

Door de komst van passend onderwijs verandert ook de financieringssysteem voor (extra) onderwijsondersteuning ingrijpend; het gaat om een landelijke stelselwijziging. Daarmee krijgt ook samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei een grote financiële verantwoordelijkheid.

Landelijk gezien zijn er nu grote verschillen in het aantal kinderen dat naar het speciaal onderwijs gaat of dat een 'rugzakje' heeft. Financiering van extra onderwijsondersteuning wordt straks echter gelijk voor alle samenwerkingsverbanden. Deze uniformering leidt tot een zogenoemde verevening van middelen over ons land.

Wat betekent dat voor ons samenwerkingsverband? Rijn & Gelderse Vallei heeft (nu) ten opzichte van het (nu) landelijk gemiddelde een gemiddeld hoger deelnamepercentage aan het speciaal onderwijs en rugzakken. Door de verevening ontvangt ons samenwerkingsverband straks minder middelen, op termijn gaat dat om ongeveer 1 miljoen euro. Tot 2020-2021 wordt stap voor stap verevend.

Voor de periode 1 augustus 2014 tot 1 augustus 2016 geldt een overgangssituatie. Het nieuwe stelsel gaat wel van start, maar gegevens uit het oude stelsel gelden nog. Daarnaast is een tripartiete overeenkomst gesloten tussen het ministerie van OCW, sectorraden en vakorganisaties over de personele gevolgen van de invoering van passend onderwijs. Tot 1 augustus 2016 komen hier personele verplichtingen uit voort.

In onze meerjarenbegroting is de ondersteuningsbekostiging die Rijn & Gelderse Vallei ontvangt verder uitgewerkt, net als hoe wij dit budget willen inzetten. In de overgangperiode handhaven wij grotendeels bestaande financieringsstromen naar de schoolbesturen en focussen we op de invoering van passend onderwijs. In vaktermen: de meerjarenbegroting is 'beleidsarm' ingericht.

- *Zie bijlage 15 voor meer informatie over het tripartiete overleg.*
- *Zie bijlage 17 voor meer informatie over het financieel beleid en de meerjarenbegroting.*

Colofon

Dit Ondersteuningsplan is gemaakt door het bestuur van samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei PO 25.10 en verscheen in juni 2014.

Het is vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering van het samenwerkingsverband en kreeg instemming van de Ondersteuningsplanraad. Ook de zeven gemeenten in onze regio stemden in met dit Ondersteuningsplan na ons 'op overeenstemming gericht overleg' (OOGO).

Juni 2014

Inhoud bestuur Rijn & Gelderse Vallei
Redactie Anne-Marie Veldkamp
Eindredactie Wim Nederlof (kwartiermaker Rijn & Gelderse Vallei)
Vormgeving Maura van Wermeskerken

Kijk op **www.swrijngeldersevallei.nl** voor actuele informatie over passend onderwijs in onze regio.

SAMENWERKINGSVERBAND
.....
Rijn & Gelderse Vallei

www.swrijngeldersevallei.nl